

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gl. 50 kr., za pol leta 1 gl. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobijo se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprotajo. Za oglašila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 5 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

P. n. volilec mestne skupine Celje-Brežice!

Volilec! Prihodnjo soboto, dne 20. marca, nam bode treba izvoliti si moža, ki bi naj zastopal v bodočih šestih letih naše koristi in pravice v državnem zboru.

Zaupni možje slovenski so nam postavili kandidata, ki ima vse lastnosti, a tudi najboljšo voljo, to storiti.

Ta mož pozna natančno vse težnje milega nam naroda slovenskega, posebno tudi vse želje prebivalstva v mestih in trgih, ker on živi že dolgo med narodom, iz katerega je vzrasel.

Nas kandidat je gospod

dr. Juro Hrašovec,

odvetnik v Celju, predsednik južnoštajarske hranilnice, ud načelstva »Celjske Posojilnice« itd.

Volilec!

Sveta dolžnost nas kliče k složnemu delovanju. Nasprotniki napenjajo vse svoje sile. Vsiliti nam hočejo Nemca, ki bi naj zastopal naša mesta in trge v državnem zboru.

Slovenci!

Čut domovinske ljubezni nam veva dne

20. marca t. l.

možato stopiti na volišče in tam oddati svoj glas, da priborimo zmago svojemu kandidatu.

Izostati ne sme nikdo.

V slogi je naša moč!

Pokazati moramo svetu, da smo duševno probujen narod, ki se nikomur ne klanja, kakor le svojemu Bogu in cesarju.

Proč z bojazljivostjo!

Naj se ne najde izdajalec med nami!

Bog živi slovenski narod!

Volilni odbor.

K volitvi v mestni skupini.

V soboto, dne 20. marca volijo državne poslance naša mesta in trgi. Slovenci smo postavili v obeh južnoštajarskih skupinah svojega kandidata. Prevažna je ta volitev.

Ko je pred šestimi leti v mestni skupini celjski kandidiral dr. Josip Sernec zoper dr. Foreggerja, smo dosegli tako veliko število glasov med slovenskimi volilci, da se je takrat storil odločen sklep: Pri bodoči volitvi moramo zmagati! V tej skupini volijo najbolj narodni trgi v Savinjski dolini in ob Savi. V mnogih krajih so se nam razmere ugodno obrnile. Pričakovati je skoro povsodi večje število glasov. Tudi kandidatura gosp. dr. Hrašovca se je od vseh strani simpatično pozdravila.

Letos torej imamo najodločnejše upanje zmagati. Ali v ta namen je treba resnega dela.

Bolj kakor kedaj je ta volitev važna. Za njo se ne zanima samo južni Štajar, nego skoro cela Avstrija. Zdaj se ima namreč pokazati, ali slovenski živeli v trgih in mestih na južnem Štajarju napreduje ali pa, če nas bodo vedno imenovali samo narod kmetov. Zmaga je mogoča. V ta namen pa morajo storiti svojo dolžnost vsi, v prvi vrsti tržani odločno narodnih trgov. Tu ne sme biti nobenega izgovora, geslo mora biti: Zadnji volilec na volišče! Vsak glas je lahko odločilne važnosti. Pa tudi v onih krajih, kjer smo bili doslej v manjšini, naj se spravijo vsi na volišče. Naj volilec, katerim je velikrat neprijetno iti na volišče, pomisli, da kar neugodnosti pretrpijo, pretrpijo slavnj zmagi v prid. Koliko truda, skrbi, zaničevanja morajo po listi trpeti slovenski volilec, ali v kljub temu se hrabro bijejo in leto za leto napredujejo. Ako zmagamo, potem smo dali najkrepkejši odgovor tistim klevetnikom, kateri nam ne privoščijo male celjske slovenske gimnazije in ta odgovor bode odločeval, ali ima ta gimnazija obstati in se razširjati ali ne. Volilec celjske mestne skupine, spomnite se dne 20. marca svojega trpečega naroda in storite vsi svojo slovensko dolžnost!

Druga mestna skupina je mariborska in bližnjih mest in trgov. Tu pač nimamo tistega upanja. Toda naše oči morajo biti obrnjene v bodočnost. Če prav ne zmagamo, šteli se bodo vendar naši glasovi. Ako napredujemo, zadobili bomo nasprotnikovo spoštovanje in proti vladi se bomo lahko na to dejstvo sklicevali. Naj torej tudi tista narodna volišča, ki so doslej vsikdar tako častno se izkazala pred svetom, kakor Središče, Ljutomer itd. pošljejo k volitvi vse svoje ljudi. Volitev je tajna, voli se z listki. Tudi v onih krajih, kjer smo Slovenci v manjšini, ni torej tistih nepravil za volilec, kakor pri ustmeni volitvi. Pričakujemo torej, da bodejo slovenski meščani in tržani tudi v tej skupini vsi prišli na volišče in oddali svoj glas deželnemu poslancu g. dr. Francu Rosina. Na svidenje torej dne 20. marca!

Iz deželnega zbora.

Stroški za Slatinske toplice so proračunjeni za leto 1897. na 143.060 fl., dohodki pa na 172.780 fl., dežela bi torej imela dobička za: 29.720 fl. Pri posvetovanju o tej točki se je pritoževal poslanec dr. Jurtela o krivicah, katere se godijo zdaj na Slatini domačim posestnikom in obrtnikom, ker se zaslužek daje plujcem, ne pa domačinom. Priporočal je torej imenovani poslanec novemu deželnemu odborniku dr. Deršati, naj to stvar sam nepristranski preišče in popravi krivice, ki

se ondi godijo. Dr. Deršata je obljubil, da hoče še v teku meseca marcija rešiti nepristransko to nalogo. Bomo videli!

Stroški za toplice na Dobrni so proračunjeni za leto 1897, na 28.630 fl., dohodki pa na 29.130 fl., preostanek bi znašal 500 fl. Gosp. dr. J. Sernec se je pri tej priliki pritoževal radi okoliščine, da je ravnatelj teh toplic tudi ob enem zdravnik; to pa je gostom na škodo. Ptujim bolnikom n. pr. Dunajčanom nasvetuje domač njihov dunajski zdravnik, naj se napotijo v toplice na Dobrno. Bolniki to storijo. Toda pri vsprejemu se morajo dati od zdravnika topliškega še enkrat preiskati, kar je celo nepotrebno, ker so bili preiskani že od svojega zdravnika in morajo potem plačati pristojbino za to nepotrebno preiskovanje. Od tod prihaja nezadovoljnost gostov, kateri ne prihajajo v tolikem številu, ker se bojijo nepotrebnih stroškov. Gosp. dr. Sernec sam je slišal mnogo takih pritožb. Poslanec za celjsko mesto Stallner je pa skušal zagovarjati te razmere na Dobrni.

Stroški za oskrbovanje deželnih gozdov so proračunjeni na 124.464 fl., dohodek od gozdov pa na 174.951 fl., torej čisti ostanek 50.487 fl., dohodki od mlinarine 9400 fl., dohodki od muziklicence 16.500 fl., dohodki od lovskih kart 24.400 fl. — G. dr. Sernec se je pritoževal nad južno železnico zavoljo neprimerno visokih pristojbin, katere se morajo plačevati za prevažanje blaga na tej železnici, ki se veliko višje, kakor na drugih železnicah. To pa je kmetu kakor trgovcu in obrtniku v neizmerno škodo. Najboljše, da bi država odkupila tudi južno železnico.

Socijalni demokrati in posojilnice.

Nova volilna postava je prinesla nam Slovencem v peti kuriji čuden sad. Komaj je nekoliko ponehala agitacija nemškutarjev, kateri so v poprejšnjih letih rogovili zoper naš materin jezik in zoper sveto vero, duhovščino itd., so se prikazali sedaj drugi, še bolj nevarni krivi preroki, prav v volčjih kožah! Socijalni demokrati hodijo namreč od hiše do hiše in od krčme do krčme in hujskajo naše ljudstvo na vse mogoče načine. In glejte! Čim bolj neumne reči trdijo, tem več vere najdejo po nekterih krajih! Človek se mora nehote spominjati na tistega modrijana kateri je nekoč djal, da ni take neumnosti na svetu, katera bi se ne bila že od ljudi trdila in od neumnih ljudi celo tudi verjela!

Socijalnodemokratični agitatorčki trdijo, da se mora vse premoženje enako razdeliti med vse ljudi, norčujejo se pohujšljivo čez sveto vero, zametavajo narodnost in se zlasti norčujejo čez vse one moze, ki so dosedaj kot pravi prijatelji svojega naroda imeli in še hvala Bogu imajo med ljudstvom največ zaupanja. Razumni ljudje se seveda ne brigajo za taka abotna blebetanja in jih vrlo zavračajo; zlasti so se držali možato naši pristasi pri volitvah in imeli so priložnost ravno pri tej priliki, spoznati prijateljstvo teh novih prerokov; kajti socijalnodemokratični agitatorji in njihovi pomagači, nekateri tovarniški delavci in nekateri leni brezposelni poulični postopači, so lagali našim poštenim kmetom ter jih skušali na vse mogoče nedopustne načine zase pridobiti. Če niso dobili posluha, psovali so kmete, jih ometavali z blatom, da, žugali so jim celo z noži in samokresi itd. No, djal je neki kmet, po sedanjem redu mi delavcem in ubogim le skušamo pomagati, ako bi pa ti nemaniči prišli na krmilo, morali bi obupati, ker že lahko sedaj sodimo, kako gospodarstvo bi bilo, če bi gospodovali taki ljudje, kateri pretijo s koli in noži

svojemu bližnjemu! Med drugimi budalostmi šuntajo ti socijaldemokrati čudno tudi proti posojilnicam in hranilnicam ter raztrošajo abotno vest, da se bodo vsi ti denarni zavodni razpustili in da bodo ljudje svoj denar izgubili! Kaj bolj neumnega se ne more govoriti! Hranilnice in posojilnice posojujejo denar le na dobra zemljišča ali na popolnoma zanesljive osebe proti porokom, in milo je gledati, kako vestno prihajajo ljudje vsacega pol leta plačevati obresti in nekaj na dolg in milo je slišati, s kakimi vnetimi besedami se dolžniki zahvaljujejo v posojilnicah, če se po 5, 6 ali 8 letih po malem vrnil celi svoj dolg, rekoč, da jim je posojilnica in hranilnica neizmerno pomagala in da bodo vedno molili za svoje dobrotnike!

Če pogledamo n. pr. le v celjskem okraju, vidimo, da je bilo do leta 1882. najmanj za trikrat več eksekucij in prodaj zemljišč, kakor jih je od tega časa, ko se je osnovala v Celju tako potrebna posojilnica, in vse to zaradi tega, ker dobi vsak pošten gospodar lahko brez težave po ceni posojilo, če se mu pripeti, da pride nepričakovano v zadrego. Denar, kojega nalagajo ljudje v take zavode, je popolnoma varen — in vendar si upajo taki lažnivci obrekovati te zavode ter trositi o istih neutemeljene vesti, samo da ljudstvo begajo ter netijo razpor in nemir. Sicer so se pa storili že od raznih posojilnic in hranilnic primerni koraki pri c. kr. oblastvih, da se bode prežalo na take obrekovalce in hujskače, in upati je, da bode to huskanje kmalu ponehalo, posebno če jih pride nekaj v luknjo kaše pihat. Slovenskemu, krščanskemu ljudstvu pa le svetujemo, da pokažejo takim krivim prerokom vrata, če se zopet od kod prikladijo, ali pa, da jih takoj ovadijo c. kr. žendarmeriji ali sodnji.

Cerkvene zadeve.

† Francišek Munda,

bivši župnik v Črnomlju na Kranjskem.

Bela Krajina pokriva od dne 3. marcija truplo vrlega Štajarca, pokojnega č. g. Franciška Munda, župnika v Črnomlju. Komaj 16 mesecev je, kar se je preselil iz zelene Štajarske semkaj v sivo, skalovito Belo Krajino. Veliko dela ga je čakalo, i v cerkvi i drugod, da bi uredil faro črnomeljsko.

Napravil je za župno cerkev nov križev pot, nove oltarje, nove spovednice, kar je vse res lepota cerkve. Tudi v župnišču je veliko popravil, prezidal. Pa skoro ves ta čas, ko se je zidalo, popravljalo in zaljšalo — je bolehal. Julija meseca je šel iskat zdravja domov na Štajarsko — ali kašelj ga je vedno bolj nadlegoval; videti je bilo, da se ga prijemlje sušica.

Šel je iskat zdravja kmalu po novem letu v Kandijo pri Novem mestu k usmiljenim bratom. Toda človeške pomoči ni bilo več zanj. A želel je, da bi vsaj v domači fari med svojimi ovčicami umreti mogel. Ta poslednja želja se mu je res spolnila. Šest dnij pred smrtjo so ga pripeljali domov in v ponedeljek, dne 1. marcija je zatisnil trudne oči.

Kako da so ga farani ljubili, pokazalo se je ob njegovi smrti, ko je ležal na mrtvaškem odru in ob pogrebu. Pustni torek, ko se je obhajala ravno pobožnost presv. R. Tel. na čast, vrstila se je truma za trumo, neprenehoma proti župnišču, da še enkrat vidi obličje predobrega dušnega pastirja. Nad vse slovesen in lep pa je bil pogreb na pepelnično sredo. Toliko ljudstva gotovo še ni bilo v mestu, ko tisti dan. Ko so prinesli rakev s telesnimi ostanki ranjcega v cerkev — je bilo